

Jaarverslag bestuur 1 juli 2016 - 30 juni 2017

Algemeen

Het vorige verslagjaar stond in het teken van de verhuizing naar School 7 en de gevolgen daarvan, bijvoorbeeld voor het vertrek uit het stadhuis. Inmiddels is het eerste verenigingsjaar in dit nieuwe onderkomen achter de rug. En het is ons uitstekend bevallen!

We noemen: de betere bereikbaarheid en toegankelijkheid van de vereniging, de mogelijkheden van het gebouw en de samenwerking met de bibliotheek en met de Helderse Volksuniversiteit. Ook de werkgroep genealogie is een volwaardig en gewaardeerd onderdeel van de vereniging. Op 8 november 2016 is de Algemene ledenvergadering in Zaal 7 (van School 7) gehouden; voor de aanwezigen was het hele gebouw open voor bezichtiging.

Op 14 maart 2017 werd 'onze' bibliotheek uitgeroepen tot de beste bibliotheek van Nederland (NBD Bibliotheek Award 2017). Daarvan straalde vanzelfsprekend ook iets af naar de HHV. Een prachtige kers op de taart!

Met het nieuwe onderkomen is een eerste stap gezet naar een HHV die meer van deze tijd is. In het beleidsplan dat in voorbereiding is zal verder worden ingegaan op de stappen die naar de mening van ons bestuur gezet moeten worden op de weg naar het nog meer zijn van een kenniscentrum van de geschiedenis van Den Helder en zijn directe omgeving.

De mogelijkheden van de zogenoemde 'touchscreen' (aanraakscherm, met foto's, kaarten, films, e.d.) in de historische hoek van de bibliotheek, zijn uitgebreid, onder meer met een tijdspad voor wat betreft de geschiedenis van de stad en nog meer video's.

De verhuizing heeft meer gevolgen gehad: er moest dringend worden opgeruimd. Er zijn boekverkoopacties gehouden (boeken die geen relatie hebben met de geschiedenis van de stad in ruime zin) en zijn diverse objecten, zoals kanonskogels e.d. geschonken aan de Stichting Stelling.

Het is al eens eerder gezegd: weliswaar geven de statuten aan dat de HHV als doel heeft het beheren, bevorderen en in stand houden van historisch en cultureel erfgoed van de gemeente Den Helder en omgeving, en het wekken van interesse voor de historie van de gemeente, maar de HHV heeft geen museale functie; zij wil die functie ook niet vervullen.

Al in het vorige jaarverslag is aangegeven dat de hoeveelheid boeken en ander archiefmateriaal in de loop van vele jaren dermate groot is geworden dat het aanbrengen van een splitsing noodzakelijk is geworden. Het verkopen en afstoten is de meest verregaande maatregel geweest. Eerder zijn boeken opgenomen in het systeem van de bibliotheek en zijn daarvoor in aanmerking komende boeken, geschriften, kaarten en tekeningen overgedragen aan het Regionaal Archief in Alkmaar (RAA). Ook zijn veel ingebonden jaargangen van de Helderse Courant overgebracht naar het RAA, waar ze - na behandeling - worden gearchiveerd in een geconditioneerde ruimte. Een gedeelte is nog - zij het tijdelijk - opgeslagen in het stadhuis. In november 2016 is overleg gevoerd met de directie van het RAA. Niet onvermeld mag blijven de ordenings- en digitaliseringswerkzaamheden aan het uitgebreide film- en videoarchief.

De aan de HHV ter behandeling overgedragen hoeveel documenten blijft toenemen. Zo is in het verslagjaar het archief van de (voormalige) reüniecommissie Hogere Zeevaartschool aan de HHV overgedragen. En van 'Port of Den Helder' (Havenbedrijf) ontvingen wij een groot aantal zeer oude tekeningen en kaarten van Den Helder; deze zijn overgedragen aan het RAA.

Overige bestuursaangelegenheden.

Het nieuwe kalenderjaar begon voor de HHV fantastisch: bestuurslid (en hoofdredacteur van ons blad) Maarten Noot werd tijdens de Nieuwjaarsreceptie van het gemeentebestuur e.a. in verband met zijn vele en langdurige verdiensten voor de samenleving gekozen tot Jutter van het Jaar 2016. En Ab van der Walle, een van de vrijwilligers, is op 26 april 2017 Koninklijk onderscheiden (lid in de Orde van Oranje Nassau).

In de voorbije periode zijn ons ook enkele leden ontvallen. Genoemd worden Aart Kramer, een van de eerste leden van de HHV en bouwer van een groot genealogiebestand, en Henk Nieuwenhuizen, meer dan 20 jaar bestuurslid. Op 17 juli (buiten het verslagjaar, maar mag niet onvermeld blijven) overleed Wim Kalkman, een van de oprichters van de HHV in 1988 en vele jaren actief. In Levend Verleden is aandacht geschonken aan de overledenen.

Boekpresentatie en het kwartaalblad Levend Verleden

Ook in het afgelopen verslagjaar is een 'adempauze' ingelast voor wat betreft de boekproductie. Levend Verleden verscheen vier maal. Hier is niet de ruimte om op alle onderwerpen in te gaan, maar enkele aansprekende onderwerpen betreffen die over de familie Doorman, de evangelisatie door het Leger des Heils, de Vrijmetselarij, sporen van fotografen in Helder en Nieuwediep, de Gaatjesweg, School 7, Laurens Brandligt, de familie Snoerwang in de Tweede Wereldoorlog, de Joodse begraafplaats en de Joden in Nieuwediep. En Ruud Claessen vat in elk nummer Helderse Historische Voorvallen samen.

Lezingen en andere presentaties

Op 20 september hield Maarten Noot onder grote belangstelling zijn eerste van in totaal acht lezingen in Zaal 7. Dit project zal een vervolg krijgen. Voor de HVU heeft Maarten ook een lezing verzorgd. Ko Minneboo heeft voor de Culturele Vereniging Julianadorp een lezing gehouden over 200 jaar Koegras en Jan Bremer heeft in juni in de PP-kerk een lezing gehouden over de geschiedenis van het katholicisme in de Noordkop.

De voorzitter heeft in februari een presentatie voordracht gehouden in het kader van de zogenoemde TEDx bijeenkomst in de Stadshal (TED: Technology, Entertainment, Design). Zijn presentatie vond plaats op een varende TESO-boot. Hij heeft als een van de sprekers aandacht gevraagd voor de grote betekenis van Laurens Brandligt voor de ontwikkeling van de haven van Den Helder (in 1777); er is een pleidooi gehouden om de historisch onjuiste naam van de Napoleondam (de vangdam in het Balgzand) te wijzigen in die van Laurens Brandligtdam. Hetgeen ook door het gemeentebestuur is besloten. Inmiddels is een herdenkingssteen (Laurens Brandligtdam) op een RVS-sokkel op de vangdam geplaatst; de officiële onthulling moet nog plaatsvinden.

De HHV is vertegenwoordigd op de 55+ beurs, die in het najaar wordt gehouden in de Stadshal.

Projectwinkel Stadshart

Vrijwilligers hebben ook in het afgelopen jaar in de Projectwinkel Stadshart in de Spoorstraat 35 weer uitleg gegeven over de vele nieuwbouwprojecten in en rond het centrum van de stad, een en ander aan de hand van de grote maquette. De koppeling van die nieuwbouw aan de historie van onze stad bij de door de HHV verzorgde presentaties in het pand gaven regelmatig aanleiding tot aardige gesprekken met bezoekers, waaronder ook veel toeristen. De winkel was om de veertien dagen op de zaterdag geopend en voorts tijdens alle Juttersmarkten. Maar ook wij kregen daar veel waardering voor. Tijdens de Juttersmarkten werden ook boeken van de HHV te koop aangeboden.

Contact met de gemeente en vertegenwoordigingen

Weliswaar is gedurende het verslagjaar geen formeel overleg geweest met de gemeente maar met vertegenwoordigers van de gemeente is wel regelmatig overleg gevoerd over diverse onderwerpen. De HHV is vertegenwoordigd in het Cultuurplatform en is betrokken geweest bij de voorbereiding van een beleidsnota cultureel erfgoed van de gemeente Den Helder. Ten slotte is er periodiek overleg met de gebruikers van School 7.

Leden

Het ledenaantal van de vereniging stabiliseert zich al enige jaren rond de 800. Wij blijven aandacht vragen voor het instromen van nieuwe, en vooral ook jongere leden. En ook nu vragen wij weer om medewerking om toestemming te geven de contributie via incasso te ontvangen.

Het bestuur

Het bestuur bestaat uit Ko Minneboo (voorzitter), Jan van Herwijnen (secretaris), Jaap Warbout (penningmeester), Nico Bais (vice-voorzitter), Judith Boxhoorn, Maarten Noot, Arie van der Ree, Liz van der Star en Hans Swagerman. Maarten Noot en Arie van der Ree zijn tijdens de laatste jaarvergadering op 8 november 2016 herbenoemd.

Het bestuur vergaderde twaalf maal. Daarnaast is er een aantal themabijeenkomsten geweest en bijeenkomsten met de vrijwilligers. Vanzelfsprekend zijn er bestuurlijke contacten op diverse dagen in de week, wanneer de vrijwilligers actief zijn met het beeld- en geluidarchief en de bibliotheek. Het in

het vorige verslagjaar aangeschafte softwareprogramma ten behoeve van de leden- en de contributieadministratie functioneert naar wens.

Tijdens het verslagjaar heeft de voorzitter, Ko Minneboo, te kennen gegeven dat hij om persoonlijke redenen geen gebruik zal maken van herbenoeming in zijn functie. Hij heeft wel aangegeven actief te willen blijven voor de vereniging, maar dan op het gebied van onderzoek en publicaties.

Schenkeningen

Met regelmaat ontvangen wij schenkingen, bijvoorbeeld boeken, foto's en dergelijke. Dat stellen wij altijd weer op prijs. Eén schenking noemen we in het bijzonder, namelijk van foto's en de verhalen daarachter, van fraai gerestaureerde gevelstenen aan vier panden in de Kerkstraat in Amsterdam. Deze zijn aangeboden door Stadsherstel Amsterdam. De stenen uit 1672 hebben aanduidingen van *'Hvisdvinen, De Helder, Het Nuwe Diep en van 't Eyland Wieringen'*. Naar verwachting zal het verhaal erachter in *Levend Verleden* van december 2017 verschijnen.

'Stolpersteine'

Aan het einde van het verslagjaar is binnen het bestuur een discussie gevoerd over deelname aan een plaatselijk initiatief: namelijk de plaatsing van de zogenoemde Stolpersteine, ofwel de aanleg van kleine messing herdenkingsplaatjes in het trottoir voor woningen, waaruit Joodse stadgenoten, maar ook andere slachtoffers van het naziregime, zijn weggevoerd. Een dergelijk initiatief is een aantal jaren geleden ook in Den Helder aan de orde geweest. Het huidige initiatief wordt echter toegespitst op de Joodse inwoners. Om een aantal redenen (niet meer bestaande woning ligging woning en bredere doelgroepen) is toentertijd besloten geen medewerking te verlenen. Ook nú hebben wij het besluit genomen geen medewerking te verlenen. Reden: het is in de Helderse situatie een praktisch ondoenlijk project. Een groot deel van de betrokken burgers had de stad al verlaten en veel woningen zijn definitief verdwenen. Overwogen is, als de stad Den Helder iets extra als eerbetoon aan de Joodse bevolking zou kunnen doen, dat dan een bijzonder monument op de Joodse begraafplaats denkbaar zou kunnen zijn. In *Levend Verleden* van juni 2017 is een uitgebreid artikel opgenomen, getiteld *'Joden in Nieuwediep'*. In deze uitgave is ook een artikel opgenomen over Stolpersteinen van de hand van één van de recente initiatiefnemers.

Website Den Helder op de kaart en www.heldersehistorischevereniging.nl

'Den Helder op de kaart', dat samen met het Regionaal Archief Alkmaar is ontwikkeld, koppelt foto's, kaarten, tekeningen en teksten op een informatieve manier aan elkaar. Ofschoon het digitaal geschikt maken van foto's meer tijd vergt dan was voorzien, is het aantal foto's op de site inmiddels toegenomen. In de loop van het volgende verenigingsjaar zal dit proces afgerond worden. Alhoewel? Eigenlijk is het een proces dat nooit stopt.

Via de contact-pagina van de website zijn ruim 100 reacties ingekomen, waaronder veel vragen. De beantwoording daarvan vergt af en toe de nodige inspanningen. De vragen gaan over allerlei onderwerpen, vaak over de Tweede Wereldoorlog (bijvoorbeeld namen van gijzelaars op een foto, soorten auto's, taken van de marechaussee in de oorlog) of men vraagt om een foto (vader is in 1918 in de Stationsstraat geboren, moeder was in de kost, ergens in de Californiestraat, maar ze werkte bij een fotograaf in de buurt, foto's van arbeidershuisjes op de plek van de Nicolaaskerk). Andere verzoeken: of de HHV het onderhoud van een historisch graf wil overnemen of: vader is in 1874 geboren in wijk C in Den Helder, waar was dat, alles over Ten Anker, info over scholen 1910-1950 van de Broeders van Maastricht). Of men bood iets aan (vader was drukker bij drukkerij De Boer en wij hebben nog materiaal uit die tijd).

Tot slot

Het eerste verenigingsjaar in School 7 ligt al weer achter ons. Een aantal zaken is afgedaan terwijl er nieuwe uitdagingen staan te wachten. Daar gaan wij mee aan de slag. Maar wij kunnen dat niet zonder onze vrijwilligers. Wij spreken onze dank uit aan de vrijwilligers en sponsors/ adverteerders, maar ook aan het gemeentebestuur en aan de directie van Woningstichting Den Helder voor het in ons gestelde vertrouwen. Tot slot bedanken wij al onze leden. Met zijn allen zijn wij tenslotte een gezonde en boeiende vereniging.

Juli 2017 / bestuur HHV

Foto hieronder

Foto Stadsherstel Amsterdam (juni 2017)